

Δελτίο Τύπου

Έρευνα ΕΒΕΑ «Παλμός ελληνικής επιχειρηματικότητας» - σε συνεργασία με τη Deloitte

Για 2^η φορά, το ΕΒΕΑ, σε συνεργασία με την εταιρεία Deloitte, υλοποίησε την έρευνα επιχειρηματικότητας, η οποία διενεργείται σε τριμηνιαία βάση. Στην έρευνα κλήθηκαν να λάβουν μέρος τα μέλη του ΕΒΕΑ με στόχο τη συγκέντρωση της οπτικής τους σε επιμέρους θεματικές ενότητες υψηλού ενδιαφέροντος για το ελληνικό επιχειρείν και την αποτύπωση του «σφυγμού» του αντίστοιχου οικοσυστήματος.

Αθήνα, 25 Ιουλίου – Η υλοποίηση της εν λόγω έρευνας για 2^η φορά είχε ως στόχο την εκ νέου αποτίμηση της αναπτυξιακής δυναμικής των επιχειρήσεων – μελών του ΕΒΕΑ, στους κλάδους δραστηριοποίησής τους, κατά το 2^ο τρίμηνο του 2024, προκειμένου να επιβεβαιωθεί η ανάγκη περαιτέρω ενδυνάμωσης της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα, μέσα από τη δημιουργία ενός υποστηρικτικού οικοσυστήματος.

Στη δεύτερη περίοδο αναφοράς της έρευνας, συμμετείχαν περίπου **300 μικρομεσαίες επιχειρήσεις όλων των κλάδων της οικονομίας και ποικίλων νομικών μορφών**. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν την κινητήρια δύναμη της ελληνικής οικονομίας συνιστώντας τη συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων στη χώρα και συμβάλλοντας σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Ως εκ τούτου, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις κλήθηκαν να παραθέσουν τις απόψεις τους γύρω από ευκαιρίες και προκλήσεις που άπτονται της **εξαγωγικής τους δραστηριότητας, της ψηφιακής / πράσινης μετάβασής τους, της πρόσβασης σε χρηματοδοτικά εργαλεία**, αλλά και το πώς εκλαμβάνουν γενικότερα το **μακροοικονομικό περιβάλλον**, προκειμένου να επιτευχθεί μία συνολική επισκόπηση του επιχειρηματικού τοπίου στην Ελλάδα.

Παρακάτω παρουσιάζονται συνοπτικά τα αποτελέσματα της εν λόγω έρευνας ανά θεματική περιοχή ανάλυσης:

Μακροοικονομικό περιβάλλον

Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά στο **μακροοικονομικό περιβάλλον**, παρατηρούνται διαφοροποιήσεις, σε επίπεδο μεγέθους των επιχειρήσεων, ως προς την εκτίμησή τους για την προοπτική της ελληνικής οικονομίας. Αναλυτικότερα, οι **επιχειρήσεις με 51-250 εργαζομένους**, εκφράζουν **περισσότερο θετική εκτίμηση** απ' ό,τι αρνητική για την **προοπτική της οικονομίας** και περισσότερες από **2 στις 3 επιχειρήσεις με 11-50 άτομα προσωπικό** εκφράζουν **ουδέτερη ή θετική εκτίμηση**. Ωστόσο, οι μικρότερες επιχειρήσεις παρουσιάζονται πιο συγκρατημένες. Πιθανή πηγή σκεπτικισμού ως προς την πορεία της ελληνικής οικονομίας, αποτελεί το γεγονός ότι πολλές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν εμπόδια αναφορικά με την απρόσκοπτη δραστηριοποίησή τους, τα σημαντικότερα εκ των οποίων φαίνεται να είναι το **φορολογικό πλαίσιο**, η **γραφειοκρατία** και οι **πληθωριστικές πιέσεις**.

Ως προς τη **διαφοροποίηση του κύκλου εργασιών** το προηγούμενο τρίμηνο σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους, αξίζει να αναφερθεί ότι τα **μεγαλύτερα ποσοστά των επιχειρήσεων που δήλωσαν αύξηση του κύκλου εργασιών** τους, σημειώθηκαν στους κλάδους της **μεταποίησης** (καταναλωτικά προϊόντα - 54% και βιομηχανικά προϊόντα - 44%) και των **ΤΠΕ** (38%). Αντιθέτως, οι κλάδοι όπου δηλώθηκε **μείωση του κύκλου εργασιών** τους είναι εκείνοι του **εμπορίου** (χονδρικό εμπόριο – 51% και λιανικό εμπόριο – 49%) και των **υπηρεσιών** (39%).

Εξαγωγική δραστηριότητα

Ως προς την **εξαγωγική τους δραστηριότητα**, είναι θετικό ότι το ποσοστό των επιχειρήσεων που έχουν ή σκοπεύουν να αποκτήσουν εξαγωγική δραστηριότητα, **παραμένει το ίδιο υψηλό** σε σχέση με το **προηγούμενο τρίμηνο**. Πιο συγκεκριμένα, περίπου **1 στις 2 επιχειρήσεις εξακολουθεί να έχει ή να σκοπεύει να αποκτήσει εξαγωγική δραστηριότητα**, με τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις να εμφανίζονται πιο εξωστρεφείς από τις μικρότερες. Είναι εξίσου σημαντικό ότι περίπου **2 στις 3 εξαγωγικές επιχειρήσεις συνεχίζουν να εξάγουν σε 1-10 αγορές** σήμερα.

Σε επίπεδο κλάδου, ιδιαίτερα αναπτυγμένη εξαγωγική δραστηριότητα ή πρόθεση για απόκτησή της, έχουν οι επιχειρήσεις των κλάδων του **χονδρικού εμπορίου**, των **ΤΠΕ** και της **μεταποίησης**, ενώ οι περισσότερες επιχειρήσεις στους κλάδους του **λιανικού εμπορίου**, των **υπηρεσιών**, της **υγείας** και των **κατασκευών**, δεν έχουν ή δεν σκοπεύουν να αποκτήσουν εξαγωγική δραστηριότητα.

Ως προς τις σημαντικότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις σχετικά με την ανάπτυξη της εξαγωγικής τους δραστηριότητας, εκείνες **παραμένουν** οι **κρίσεις και αναταράξεις στη διεθνή σκηνή** (53%), η **έλλειψη κατάλληλα καταρτισμένου προσωπικού** (42%) και η **δυσκολία αξιοποίησης πιθανών ευκαιριών** (36%). Ωστόσο, είναι ιδιαίτερα θετικό ότι περίπου **3 στις 4 επιχειρήσεις εξακολουθούν** να διαβλέπουν **σταθερότητα** και **ελαφριά ενίσχυση** της εξαγωγικής τους δραστηριότητας, κατά το προσεχές διάστημα. Είναι αξιοσημείωτο, επίσης, ότι περίπου το **60% των επιχειρήσεων με 11-50 και 51-250 άτομα προσωπικό** δηλώνουν ότι θα επέλθει ελαφριά ενίσχυση των εξαγωγών τους.

Επενδύσεις & πρόσβαση σε χρηματοδοτικά εργαλεία

Σχετικά με την **επενδυτική δραστηριότητα των επιχειρήσεων**, είναι ενθαρρυντικό το γεγονός ότι περίπου οι **μισές επιχειρήσεις** του δείγματος δηλώνουν ότι **διαθέτουν ή πρόκειται να αναπτύξουν επενδυτικό πλάνο**. Το 50% εξ αυτών χαρακτηρίζουν το επενδυτικό τους πλάνο ως «**σημαντικού**» ή/και «**πολύ μεγάλου συνολικού ύψους**» σε σχέση με τον ετήσιο κύκλο εργασιών τους. Ιδιαίτερα ελπιδοφόρο είναι το γεγονός ότι περίπου **1 στις 2 επιχειρήσεις με <10 άτομα προσωπικό** δηλώνουν ότι **διαθέτουν ή πρόκειται να αναπτύξουν επενδυτικό πλάνο**. Το εν λόγω ποσοστό αγγίζει το **60% για τις επιχειρήσεις με προσωπικό 11-50 άτομα** και **90% για τις επιχειρήσεις με προσωπικό άνω των 50 ατόμων**.

Ως προς την **πρόσβαση σε χρηματοδοτικά εργαλεία**, περισσότερες από **3 στις 5 επιχειρήσεις με 51-250 άτομα** έχουν λάβει την **τελευταία 5ετία χρηματοδότηση / κρατική ενίσχυση** για την υλοποίηση επενδύσεων, ενώ η **πλειονότητα των υπόλοιπων επιχειρήσεων** χρειάζεται **περισσότερη ενεργό υποστήριξη** ως προς αυτό.

Ψηφιακή & πράσινη μετάβαση

Αναφορικά με την **ψηφιακή μετάβαση**, είναι ιδιαίτερα θετικό ότι για **περισσότερες από 4 στις 5 επιχειρήσεις** η ψηφιακή μετάβαση **παραμένει μείζονος σημασίας** για την εξασφάλιση του ανταγωνιστικού τους πλεονεκτήματος ενώ **εξακολουθούν να δηλώνουν** ότι διαθέτουν – σε ικανοποιητικό βαθμό – την **απαραίτητη τεχνογνωσία** για συναφή θέματα.

Σχετικά με την **πράσινη μετάβαση**, είναι θετικό ότι, παρά το γεγονός πως η **πράσινη μετάβαση εξακολουθεί να μην είναι το ίδιο σημαντική** με την **ψηφιακή** για τις περισσότερες επιχειρήσεις (θεωρείται μείζονος σημασίας για **~3 στις 5 επιχειρήσεις**), σε σχέση με το **προηγούμενο τρίμηνο** οι επιχειρήσεις φαίνεται να διαθέτουν σε **λίγο υψηλότερο βαθμό** την **απαραίτητη τεχνογνωσία** σε **θέματα πράσινης μετάβασης**. Πιο συγκεκριμένα, παρατηρείται **ισοκατανομή των επιχειρήσεων που διαθέτουν την απαραίτητη τεχνογνωσία** σχετικά με θέματα **πράσινης μετάβασης** σε μικρό βαθμό κι εκείνων που την διαθέτουν σε ικανοποιητικό.

Όσον αφορά στην **επάρκεια των υφιστάμενων κινήτρων** για **ψηφιακές και πράσινες επενδύσεις**, η πλειονότητα των επιχειρήσεων και ιδίως των μικρότερων, **παραμένουν όχι πολύ ικανοποιημένες**. Πιο συγκεκριμένα, **8 στις 10 επιχειρήσεις με ≤3 και 4-10 εργαζομένους, δεν θεωρούν επαρκή τα κίνητρα και τα χρηματοδοτικά εργαλεία** που σχετίζονται με τις **πράσινες και ψηφιακές επενδύσεις**. Συνεπώς, και με δεδομένο ότι υπάρχει διαθέσιμη πληθώρα τέτοιων κινήτρων, **παραμένει σαφής η ανάγκη για περαιτέρω ενίσχυση των σχετικών δράσεων διάχυσης και επικοινωνίας**.

Προτάσεις για την ενίσχυση της ελληνικής επιχειρηματικότητας

Στο πλαίσιο της έρευνας, οι εταιρείες κλήθηκαν να παραθέσουν τις προτάσεις τους για την **ενίσχυση της ελληνικής επιχειρηματικότητας**, από τις οποίες προέκυψε ως κύρια ανάγκη των ερωτηθέντων, η **μείωση της γραφειοκρατίας**, η **σταθεροποίηση του φορολογικού πλαισίου**, καθώς και η **μείωση των εργοδοτικών εισφορών και του κόστους χρηματοδότησης**.

Τέλος, η ευκολότερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ) μέσω επιχορηγήσεων, δανείων και επιχειρηματικών κεφαλαίων για την απόκτηση εξειδικευμένου προσωπικού, η διαρκής επιμόρφωση των επιχειρηματιών σε θέματα χρηματοδοτήσεων ΕΣΠΑ / δανείων, η υποστήριξη της διεθνοποίησης και των εξαγωγών και η ανάπτυξη στρατηγικών σημείων ενημέρωσης για την πράσινη μετάβαση, αναδεικνύονται σε εξίσου καθοριστικούς παράγοντες για την απρόσκοπτη ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Εν κατακλείδι

Όπως προκύπτει από την έρευνα, τα κύρια συμπεράσματα μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- Οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις εμφανίζονται πιο αισιόδοξες για την προοπτική της ελληνικής οικονομίας, σε σχέση με τις μικρότερες.
- Ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό των ελληνικών επιχειρήσεων εξακολουθεί – όπως στο προηγούμενο τρίμηνο – να έχει ή να σκοπεύει να αποκτήσει εξαγωγική δραστηριότητα, η οποία, προϊόντος του χρόνου, προβλέπεται είτε να διατηρηθεί στα ίδια επίπεδα είτε να αυξηθεί σε ένα βαθμό για τις περισσότερες επιχειρήσεις.
- Είναι θετικό ότι μισές επιχειρήσεις του δείγματος δηλώνουν ότι διαθέτουν ή πρόκειται να αναπτύξουν επενδυτικό πλάνο και 1 στις 2 εξ αυτών πλέον κάνουν ή πρόκειται να κάνουν επενδύσεις σημαντικού συνολικού ύψους.
- Οι επιχειρήσεις συνεχίζουν να δηλώνουν ότι δεν έχουν ενστερνιστεί τα δυναμικά οφέλη από την πράσινη μετάβαση στον ίδιο βαθμό που τα αναγνωρίζουν για την ψηφιακή μετάβαση. Ωστόσο, παρατηρείται μία πρόοδος, σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο, ως προς τη διάθεση της απαραίτητης τεχνογνωσίας σε θέματα πράσινης μετάβασης ειδικότερα.

Δεδομένου ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις διαδραματίζουν πρωτεύοντα ρόλο στην ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης, την προώθηση της καινοτομίας και τη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης, καθίσταται επιτακτική η ανάγκη λήψης μέτρων από την Πολιτεία για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και την επίτευξη της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητάς τους.

Αναφορικά με την έρευνα, η Πρόεδρος του ΕΒΕΑ, κα Σοφία Κουνενάκη Εφραίμογλου, δήλωσε τα εξής: «Το ΕΒΕΑ επενδύει συστηματικά στην κατανόηση των πραγματικών αναγκών των ελληνικών επιχειρήσεων, προκειμένου να συνεχίσει να σχεδιάζει στοχευμένες δράσεις και υπηρεσίες προς τα μέλη του, αλλά και να διατυπώνει ρεαλιστικές, τεκμηριωμένες προτάσεις προς την Πολιτεία. Τα ευρήματα της έρευνας επιβεβαιώνουν την εμπιστοσύνη των επιχειρήσεων στις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας. Αποτυπώνουν ένα κλίμα ρεαλιστικών προσδοκιών, που μεταφράζεται σε αυξημένη διάθεση για επενδύσεις και νέες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες. Παραμένει, ωστόσο, η ανάγκη στήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ώστε να μπορέσουν να αξιοποιήσουν τις διαθέσιμες ευκαιρίες και να αντιμετωπίσουν κρίσιμες για την ανταγωνιστικότητα και την ανθεκτικότητά τους προκλήσεις, όπως είναι η πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, η εξωστρέφεια, η πρόσβαση σε προσωπικό με κατάλληλες δεξιότητες».

Από την πλευρά της Deloitte, ο κ. Νίκος Χριστοδούλου, Partner, Consulting Leader σημείωσε: «Η δεύτερη αυτή μελέτη έρχεται να επιβεβαιώσει τα πορίσματα της πρώτης μελέτης, αντανακλώντας μία συνέπεια και σταθερότητα στο επιχειρηματικό τοπίο στην Ελλάδα, το οποίο χαρακτηρίζεται εν γένει από αισιοδοξία για την προοπτική της ελληνικής οικονομίας, με τις μικρότερες επιχειρήσεις, ωστόσο, να παραμένουν περισσότερο συγκρατημένες. Είναι πολύ σημαντικό το γεγονός, επίσης, ότι η πλειονότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων του δείγματος έχει να επιδείξει επενδυτική και εξαγωγική δραστηριότητα, αυξάνοντας, έτσι, τη βαρύτητά τους στον κοινωνικό και οικονομικό ιστό της χώρας. Επιπλέον, είναι ιδιαίτερα θετικό ότι οι περισσότερες επιχειρήσεις πιστεύουν ότι η ενσωμάτωση ψηφιακών τεχνολογιών αποτελεί πολύτιμο αρωγό στη μακρόπνοη ανάπτυξή τους. Οι επόμενοι «κύκλοι» της παρούσας έρευνας αναμένεται να συμβάλουν στην ολοένα και καλύτερη κατανόηση των προκλήσεων και της πορείας των ελληνικών ΜμΕ και, ως Deloitte, παραμένουμε ιδιαίτερα αισιόδοξοι για τη συνεχώς αυξανόμενη ανταγωνιστικότητα των εν λόγω επιχειρήσεων και ως εκ τούτου, της ελληνικής οικονομίας».